

Skatteministeriet

16. maj 2023
J.nr. 2023-3754

Til Folketinget – Skatteudvalget

Hermed sendes svar på spørgsmål nr. 219 af 20. april 2023 (alm. del). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Nick Zimmermann (DF).

Jeppe Bruus

/ Annemette Ottosen

Spørgsmål

Vil ministeren i forlængelse af besvarelsen af S 493 kommentere på, at hovedreglen for forældelsesfristen i Danske Lov 5-14-4 oprindeligt var 20 år, og vil ministeren på baggrund heraf redegøre for, hvilke hensyn og interesser der blev lagt til grund for, at fristen blev nedsat til bare 3 år, jf. forældelseslovens § 3, stk. 1, med en absolut frist for den mulige suspension på 10 år, jf. stk. 3, nr. 4? Der henvises til betænkning KBET nr. 1460 2005 om revision af forældelseslovgivningen afgivet af Justitsministeriets Forældelsesudvalg.

Svar

Forældelsesloven hører under Justitsministeriets ansvarsområde, og jeg har derfor indhentet et bidrag derfra. Justitsministeriet har oplyst følgende, som jeg henholder mig til:

”1. Forældelsesloven regulerer forældelse af fordringer på penge eller andre ydelser. Loven finder anvendelse, medmindre andet følger af særlige bestemmelser om forældelse i anden lov, jf. forældelseslovens § 1.

Virkningen af forældelse er, at fordringshaveren mister sin ret til at kræve opfyldelse.

Det overordnede formål med forældelsesregler er at tilskynde til, at fordringer inden for rimelig tid afvikles eller bringes på det rene.

2. Den almindelige forældelsesfrist er 3 år, jf. forældelseslovens § 3, stk. 1. Forældelsesfristen regnes som udgangspunkt fra det tidligste tidspunkt, til hvilket fordringshaveren kunne kræve at få fordringen opfyldt, dvs. forfaldstidspunktet, jf. forældelseslovens § 2, stk. 1.

Hvis fordringshaveren var ubekendt med fordringen eller skyldneren, regnes forældelsesfristen først fra det tidspunkt, hvor fordringshaveren fik eller burde have fået kendskab til fordringen eller skyldneren, jf. forældelseslovens § 3, stk. 2. Dette kaldes suspension.

Uanset suspension indtræder forældelse dog senest 10 år efter fordringens forfaldstidspunkt, jf. forældelseslovens § 3, stk. 3, nr. 4. Denne frist kaldes den absolutte forældelsesfrist og sætter en øvre grænse for, hvor længe den 3-årige forældelsesfrist kan være suspenderet.

For visse typer af fordringer gælder der en længere forældelsesfrist. Således er f.eks. forældelsesfristen 10 år for fordringer i henhold til pengelån, jf. forældelseslovens § 6, stk. 1. Den absolutte forældelsesfrist er også 10 år for disse fordringer. Dvs. at fristen ikke kan suspenderes. Fristen på 10 år omfatter ikke renter, gebyrer lignende, der i stedet forældes efter den almindelige frist på 3 år, jf. forældelsesloven § 6, stk. 3. Det bemærkes, at tilbagesøgningskrav som følge af f.eks. fejludbetalinger ikke udgør pengelån, hvorfor sådanne krav er omfattet af den almindelige 3-årige forældelsesfrist.

Forældelsesloven indeholder endvidere regler om bl.a. afbrydelse af forældelse, jf. lovens §§ 15-19. Forældelsen afbrydes f.eks. ved at

fordringshaveren ved fogedretten gør udlæg i skyldnerens aktiver for at blive fyldestgjort for sit tilgodehavende. Virkningen af afbrydelse er, at der løber en ny forældelsesfrist af samme længde som den afbrudte, jf. forældelseslovens § 19, stk. 1.

3. Den gældende forældelseslov trådte i kraft den 1. januar 2008.

Forud herfor bestod de almindelige regler om forældelse i et samspil mellem Danske Lov (DL) 5-14-4 og den tidligere forældelseslov fra 1908 (1908-loven). Disse regler kan i hovedtræk beskrives således, at der efter DL 5-14-4 gjaldt en almindelig 20-årig forældelsesfrist, der omfattede fordringer, som hverken var omfattet af 1908-loven eller af specielle forældelsesregler i anden lovgivning (bl.a. vedrørende pengelån, indlån i pengeinstitutter samt kaution). Uanset at DL 5-14-4 formelt udgjorde hovedreglen, omfattede den almindelige 5-årige forældelsesfrist i 1908-loven de fleste dagligdagsfordringer (bl.a. vedrørende løsørekøb, løn, renter samt skatter og afgifter).

Forældelseslovgivningen gennemgik en revision med afsæt i betænkning nr. 1460/2005 om revision af forældelseslovgivningen, som blev afgivet af et sagkyndigt udvalg, hvor en bred kreds af interessenter var repræsenteret.

Det fremgår af forarbejderne til den gældende forældelseslov, jf. pkt. 1 i de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 165 som fremsat den 28. februar 2007 (Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 5577 ff.), at baggrunden for nedsættelsen af et sagkyndigt udvalg til at komme med anbefalinger til en revision af de dagældende regler bl.a. var, at der havde været kritik af, at en 20-årig frist som i DL 5-14-4 under nutidens forhold og med de moderne kommunikationsformer kunne forekomme unødigt lang, navnlig for fordringer i henhold til pengelån.

I forhold til de hensyn, der ligger til grund for fastsættelsen af den almindelige forældelsesfrists længde på 3 år med en tilhørende absolut frist på 10 år, fremgår det bl.a. af forældelseslovens forarbejder,

- at konsekvensen af den dagældende ordning, hvorefter den 20-årige frist efter DL 5-14-4 var hovedreglen, var, at en række fordringer blev omfattet af den lange frist, uden at der forelå en særlig begrundelse herfor,
- at en 20-årig frist uden særlig begrundelse kunne synes uhensigtsmæssig i lyset af, at forældelsesregler har til formål at tilskynde kreditorer til at få fordringer afviklet eller bragt på det rene (og dermed bl.a. virke samfundsmæssigt ressourcebesparende for retssystemet, der slipper for at skulle behandle meget gamle mellemværender præget af bevistvivl),
- at en hovedregel med en kort frist på 3 år vil sørge for, at lovens regler bliver enklere og mere overskuelige, idet en lang opregning af de typer af fordringer, der skal være omfattet af den korte frist, i så fald kan undværes,
- at der uden for en række særømråder (personskader, miljøskader, lønkrav, pengelån mv.) for fordringer næppe vil være tilfælde, hvor der i forhold til fordringshaveren vil være betænkeligt med en kort frist, som suspenderes ved utilregnelig uvidenhed, og
- at en kort frist på 3 år også er hovedreglen i lovgivningen i andre lande som Norge, Finland og Tyskland.

For så vidt angår pengelån fremgår det af forarbejderne, at disse bør være omfattet af en længere forældelsesfrist end 3 år, navnlig fordi der ved pengelån i reglen ikke vil være tvivl om fordringens eksistens og størrelse. På den baggrund følger det af de nugældende regler som nævnt ovenfor, at forældelsesfristen er 10 år for fordringer i henhold til pengelån, jf. forældelseslovens § 6, stk. 1.”

Jeg kan i øvrigt henviser til mit svar på S 477 af 21. april 2023.